

OHJE UUDEN ELÄIMEN SAAPUESSA KATRAASEEN

Uusille eläimille järjestetään karanteeni 4 - 6 viikoksi:

- erillinen rakennus, jossa eläinten hoito voidaan järjestää asiallisesti ja eläinsuojelumääräysten mukaisesti
- karanteenissa käytetään vain sinne varattuja suojavaatteita (haalarit, saappaat) ja muita varusteita ja työkaluja
 - samoilla vaatteilla ja varusteilla ei hoideta muita lampaita eikä mennä muille karjatiloille
- karanteeniin voidaan laittaa muutama tilan nuori teuraslammas uuden eläimen / uusien eläinten seuraksi
- karanteenin aikana voidaan tarvittaessa ottaa näytteitä ja tehdä hoitotoimenpiteitä (esim. loishäätö)

7/30 sääntö:

Katraasta, johon on tullut uusi lammas, ei saa siirtää eläimiä seuraavan 7 vuorokauden aikana ja uusia lampaita ei saa siirtää seuraavaan katraaseen ennen kuin 30 vuorokautta on kulunut. Sääntö ei koske teuraaksi vietäviä lampaita.

Opas pässin valintaan ja ostoon

Tihasulan Säätiö

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

maaseuturahasto

PRO
Agria Etelä-
Suomi

Opas pässin valintaan ja ostoon

LÄHTEET:

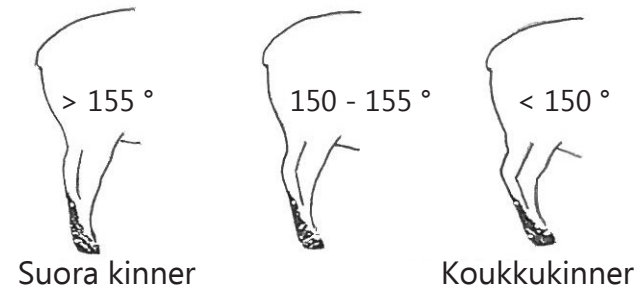
The Sheep Keeper's Veterinary Handbook, Charnley Judith & Winte Agnes, luku Choosing and Buying The Best Ram (kääntänyt Johanna Rautiainen)

Story's Guide to Raising Sheep, P. Simmons, C. Ekarius

Sheep 201: Reproduction in the ram

<http://www.sheep101.info/201/raremp.html>

Kantakirjaohjesääntö, 1995

3. Pässin villa

Villa arvostellaan kullekin rodulle asetettujen vaatimusten mukaisesti. Jokaisella rodulla villan tulee kuitenkin olla tasaisesti yli koko lampaan.

Suomenlammas

- Kiiltävä, pehmeä ja kihara
- Kiharakaaria 6 - 9 / 3 cm
- Tapulit selvät ja kapenevat
- Hienous 54 tai yli, tai < 26 mikronia
- Pituus 6 kk iässä 6 cm
- Ei kuolleita karvoja eikä peitin villaa
- Hyvä villatuotos

Texel

- Villan tasaisuus rodulle tyypillinen ominaisuus
- Huomioidaan villavirheet

Oxford Down

- Villan tasaisuus rodulle tyypillinen ominaisuus
- Huomioidaan villavirheet

Rygja

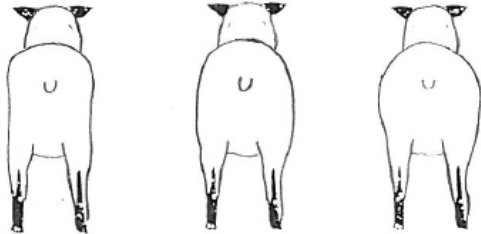
- Villan arvoluokkia määritettäessä huomioidaan
 1. hienous
 2. pituus
 3. tiheys
 4. kiilto
 5. villavirheet
- Hienoudessa erotetaan kaksi päätyyppiä:
 1. Karkea villa (k), hienousaste korkeintaan 48
 2. Keskihieno villa (kh), hienousaste 50, 54 tai 56

Dorset

- Villan tasaisuus rodulle tyypillinen ominaisuus
- Arvoluokat määräytyvät samoilla kriteereillä kuin suomenlampaalla

PAISTIT

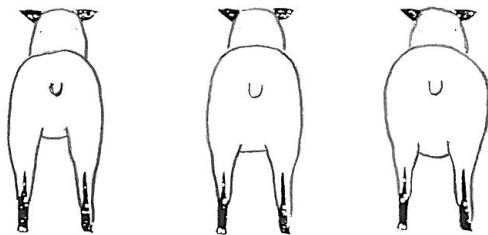
Ulkopaisti

Hyvin kapea
paistiosa

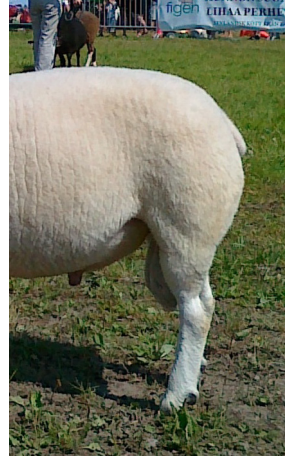
Erityisen leveät
paistit

Sisäpaisti

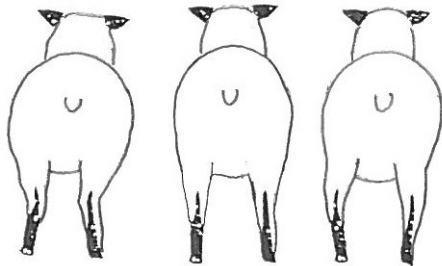
Puutteellinen

Täyteläinen

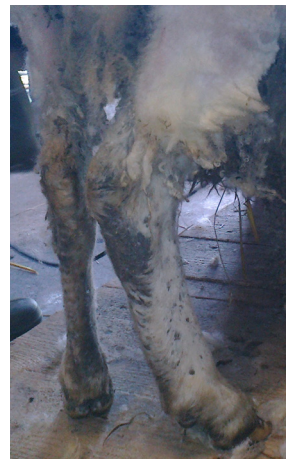
Erinomaiset paistit

JALAT

Pihtikintut

Länkisääret

Pihtikintut

Hyvän pässin valitseminen ja ostaminen

Ostitpa pässin huutokaupasta tai suoraan tilalta, pyri aina tekemään rauhassa havainnot pässistä. Pidä pää kylmänä ja pidädy valinnan tosiasioissa. Vanhan sanonnan mukaan pässi on puolet katraasta. Käytännössä tämä tarkoittaa, että valittu pässi voi vaikuttaa hyvin nopeasti koko katraan ominaisuuksiin sekä hyvässä että pahassa, koska se tulee astumaan suuren osan tilan uuhista. Pässin valinnassa täytyy siis olla erityisen huolellinen.

1. Pässin tutkiminen

Katsele pässiä rauhassa ja tarpeeksi kauan. Huomaatko kutinaa, vaikuttaako pässi aggressiiviselta tai hermostuneelta? Terve pässi on kiinnostunut ympäristöstään ja se reagoi ulkopuolisiin virikkeisiin, kuten liikkeeseen ja ääniin.

Liikkeet

Pässin liikkeiden tulee olla normaalit ja luontevat. Hyvin liikkuvan pässin askel on tasapainoinen ja joustava.

Jalat

Huonosti hoidetuilla jaloilla voi olla vaikea astua myöhemmin. Lukuisat arvet jaloissa voivat olla merkinä perityistä huonoista jalka-asennoista.

Helpoin tapa tutkia jalat on nostaa ne yksitellen ylös. Niissä ei saa olla vaurioita tai rupia. Perinnölliset asentoviat jaloissa voi nähdä huolellisella tarkastelulla. Vältä päsejä, joilla on erittäin vento vuohinen, sisäänpäin kääntyneet sorkat tai pihtipolvet. Nämä viat voivat aiheuttaa ontumista myöhemmin.

Pässin tulisi seistä suorassa hyvillä sorkilla, ei vuohisillaan. Jalkapöydän luiden tulee olla hyvät ja suorat. Sorkkien väli ei saa olla liian ahdas. Sorkkien tulee olla siistit ja oikean pituiset.

Pää

Pään tulee olla pässimäinen ja maskuliininen, mutta pyri välttämään päsejä, joilla on päähaavoja. Ne voivat olla merkinä liiallisesta aggressiivisuudesta.

Silmien tulee olla kirkkaat ja ilmeen kiinnostunut. Silmistä ei saa valua limaa, eivätkä ne saa vuotaa runsaasti kirkasta nestettä. Tarkista, että pässillä ei ole sisäänpäin kääntynyttä silmäluomea tai arpea sen leikkauksesta.

Korvien tulee olla pystyssä ja eloiset. Niissä ei saisi olla kyhmyjä tai jälkiä raapimisesta, eivätkä ne saa olla turvoksissa (korvamerkit saattavat aiheuttaa ongelmia korvissa).

Suun ympäristön tulee olla siisti. Siinä ei saa olla rupea tai rakkuloita.

Hampaat

Levitä ylä- ja alahuulia erilleen. Etuhampaiden tulee koskettaa yläleuan "hammastyyntyä". Pässillä ei saa olla liian lyhyt ylä- tai alaleuka. Etenkin, jos olet ostamassa aikuista pässiä, tarkista poskihampaat kuljettamalla sormeasi poskea pitkin ja paina kevyesti hampaita. Jos poskihampaissa on ongelmia, pässi todennäköisesti reagoi.

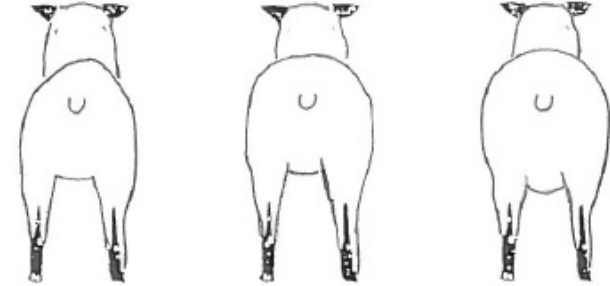
Kivekset

Kivekset tutkitaan hellävaraisesti. Niiden tulee olla yhtä suuret ja tuntua kiinteiltä, mutta ei kovilta tai veltoilta. Kivesten tulee liikkua vapaasti kivespussissa. Turvotusta ei saa olla. Kivesten ympärysmitta korreloi suoraan pässin spermantuotannon kanssa, joten siihen kannattaa kiinnittää huomiota. Ympärysmitta mitataan kivesten leveimmästä kohdasta.

Kivesten ympärysmitta (cm):

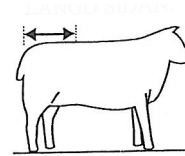
	Arveluttava	Riittävä	Erinomainen
Pässikaritsat, 8 - 14 kk	< 30	30 - 36	> 36
Aikuiset pässit, yli 14 kk	< 32	32 - 40	> 40
Lähde: Sheep Production Handbook, 2002 (www.sheep101.info)			

LAUTANEN

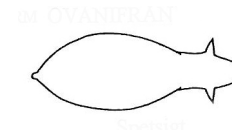

Katonharjamainen lautanen

Pyöreä, hyvinkehittynyt lautanen

Lautasen pituus

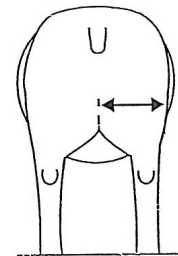

Suipot lautaset

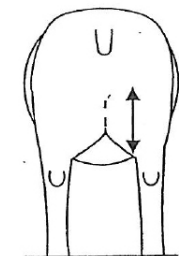

Laatikkomainen lautanen

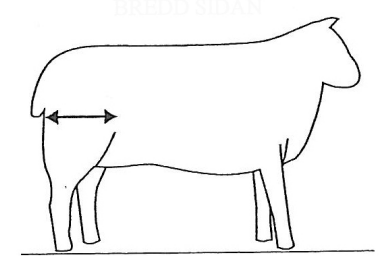
REISI

Reiden leveys

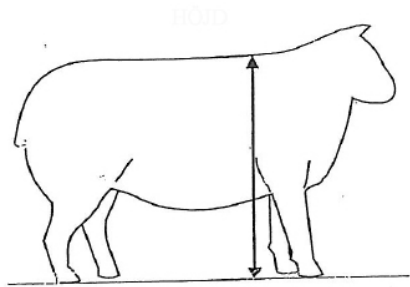

Reiden syvyys

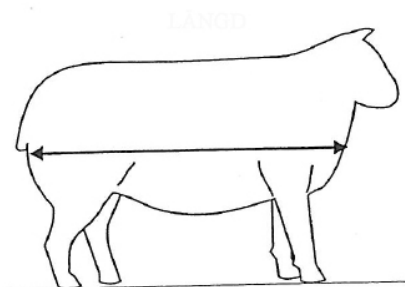

Reiden leveys sivulta

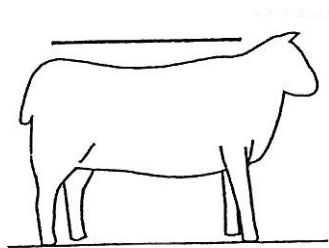
RUNKO

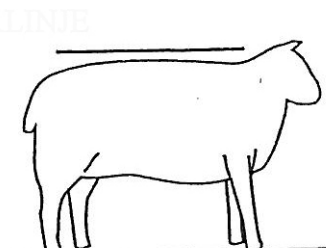
Korkeus

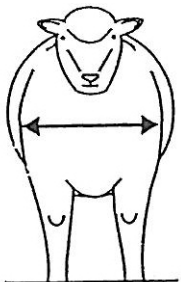
Pituus

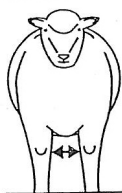
Notko selkä

Köyry selkä

Hyvä rinnanleveys

Kapea rinta

Takaleveys

2. Pässin rakenteen arviointi

SILMÄT

- ✓ Kirkkaat
- ✗ Valuu limaa
- ✗ Vuotavat runsaasti kirkasta nestettä
- ✗ Sisäänpäin kääntynyt silmäluomi tai arpi sen leikkauksesta

PÄÄ

- ✓ Maskuliininen
- ✓ Kiinnostunut ilme
- ✗ Haavoja

KORVAT

- ✓ Pystyt
- ✓ Eloisat
- ✗ Kyhmyt
- ✗ Jälkiä raapimisesta
- ✗ Turvoksissa

SUU

- ✓ Siisti
- ✗ Ruvet
- ✗ Rakkulat

PURENTA

- ✓ Normaali
- ✗ Liian lyhyt ylä- tai alaleuka

LANNE

- ✓ Leveä
- ✓ Melko suora

SELKÄ

- ✓ Pitkä
- ✓ Suora
- ✓ Tasaisesti leveä
- ✗ Notko

SÄKÄ

- ✓ Tasainen

RUNKO

- ✓ Syvä

KIVEKSET

- ✓ Yhtä suuret
- ✓ Kiinteät
- ✓ Liikkuvat vapaasti kivespussissa
- ✗ Kovat
- ✗ Veltot
- ✗ Turvoksissa

REISI

- ✓ Leveä
- ✓ Syvä
- ✓ Lihaksikas

VUOHINEN

- ✓ Vahva
- ✗ Vento

RINTA

- ✓ Leveä (käden tulee mahtua etujalkojen väliin)

JALAT

- ✓ Suorat
- ✗ Arvet
- ✗ Vauriot, ruvet

SORKAT

- ✓ Seisoo sorkilla, ei vuohisilla
- ✓ Siistit
- ✓ Oikean pituiset
- ✗ Vinot
- ✗ Ahdas sorkkien väli
- ✗ Hajallaan toisistaan

